

S 13/9.07
[Handwritten signature]

Kommuner og fylkeskommuner

Deres ref

Vår ref
200601811

Dato
07.09.2007

Skolens ansvar for et trygt lærings- og oppvekstmiljø for alle elever

I den siste tida har det vært flere eksempler på mobbing og vold i skolen. Én elev som utsettes for mobbing og vold er én for mye.

Jeg vil be om at skoleeiere følger opp arbeidet mot mobbing og vold i skolen på en systematisk og helhetlig måte. Skoleeier og skoleledelse har ansvar for å gripe fatt i hvert enkelt tilfelle og for å hindre nye. Dersom det er nødvendig med møter mellom skole og skoleeier for få til et slikt arbeid, oppfordrer jeg til at det arrangeres slike møter.

I arbeidet for et godt læringsmiljø og mot mobbing må vi stå sammen både sentralt og lokalt. Dette er et langsiktig arbeid som vi aldri kan snu ryggen til. Jeg vil i løpet av høsten innkalle partene i *Manifest mot mobbing* til et møte for å drøfte hvordan vi kan styrke innsatsen mot mobbing og vold i skolen.

Gjeldende regelverk, blant annet opplæringsloven med tilhørende forskrifter, inneholder en rekke bestemmelser med siktemål å skape et trygt og godt skolemiljø, fritt for mobbing, vold og annen uønsket atferd. Jeg skal her kort nevne disse.

Opplæringsloven kap. 9a om elevenes skolemiljø slår fast at alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt skolemiljø. Det kreves et skolemiljø som fremmer læring og trivsel og som er trygt for elevene.

I opplæringslovens formålsbestemmelse heter det blant annet at alle som er knyttet til skolen og lærebedriftene skal arbeide for å hindre at elever, lærlinger og

lærekandidater kommer til skade eller blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Ansvar er lagt direkte på de enkelte personene som er knyttet til skolen eller lærebedriftene.

Skolen har plikt til å drive systematisk skolemiljøarbeid og også ta med skolens råds- og utvalgorganer i dette arbeidet. Elevene har også rett til å delta i dette. Kap. 9a gjelder også for private skoler, men ikke for lærlinger og lærekandidater. De har imidlertid tilsvarende vern gjennom arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I forskriftsbestemmelser om elevenes sikkerhet heter det blant annet at skolen er ansvarlig for tryggheten til elevene og at tilsynet derfor i praksis må være forsvarlig sett i forhold til risikoen for at skade eller ulykke kan inntreffe.

Alle grunnskoler og videregående skoler skal ha skolemiljøutvalg. Disse skal medvirke til at både skolen og de ansatte tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø.

Lovens bestemmelser om organisering av elever i grupper regulerer også skolemiljøet. Her heter det at gruppene ikke må være større enn det som er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig og at organiseringen skal ivareta elevens behov for sosial tilhørighet. Sistnevnte skal ivareta elevenes behov for sosial trygghet og stabilitet.

Skolene har plikt til å ha ordensreglement. I dette skal blant annet tas inn bestemmelser om hvordan elevene skal oppføre seg mot hverandre. Kommunene er pålagt å ha skolehelsetjeneste. Den skal samarbeide med skolene om tiltak som fremmer et godt psykososialt og fysisk lærings- og arbeidsmiljø for elevene.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler som forvaltes av Helse- og omsorgsdepartementet, pålegger også skoleeierne plikter og ansvar for skolemiljøet.

Bestemmelsene er gjenstand for tilsyn fra myndighetenes side. Fylkesmannen kan eksempelvis kreve retting av forhold som er i strid med regelverket og gi pålegg om hvordan kommuner og fylkeskommuner konkret skal forholde seg for å etterleve dette.

Ovennevnte viser at det i gjeldende regelverk er tatt omfattende hensyn til elevenes skolemiljø og at det er opp til skoleeier og den enkelte skolen å iverksette konkrete skolemiljøtiltak.

Alle parter må være sitt ansvar bevisst for at arbeidet mot mobbing skal lykkes!

Med hilsen

